Opłata pocztowa uiszczona gotówką

ŻYCIE GOSPODARCZE

Dwutygodnik poświęcony sprawom gospodarczym Polski Zachodniej

Organ Związku Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu.

NR. 1 **Poznań, dnia 1 stycznia 1937** **ROK 16**

Wydawca: **Związek Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu**
ul. Rzeczypospolitej nr. 1 Telefon nr. 25-95

Z ostatniego Ogóln. Zebrania Związku Fabrykantów oraz posiedzenia Rady Związku.

Na trzy dni przed świętami Bożego Narodzenia, t. j. w dniu 21 grudnia ub. roku odbyło się ostatnie w zeszłym roku Ogólne Zebranie naszego Związku Fabrykantów. Zebranie Ogólne poprzedzone zostało posiedzeniem Rady Związku, która zgodnie ze statutem, zatwierdziła utworzenie przy Związku nowych dwóch Sekcyj: mianowicie Sekcji przemysłu motoryzacyjnego oraz Sekcji browarniczej. Przewodniczącym Sekcji przemysłu motoryzacyjnego zainteresowani wybrali p. inż. Wiktora Maćkowiaka, dyr. Poznańskiej Kolei Elektrycznej, przewodniczącym zaś Sekcji browarniczej — p. Aleksandra Naganowskiego, dyr. Browarów Kobylepole pod Poznaniem oraz Kuntersztyn w Grudziądzu. Zatwierdzając utworzenie przy Związku wymienionych dwóch sekcyj branżowych, Rada dała wyraz zapatrywaniu, że do sekcji browarniczej w uwzględnieniu interesu eksportowego należałoby przyciągnąć również samoistne słodownie.

W dalszym ciągu Rada zatwierdziła listę członków Związku na rok 1937. Rozrost liczebny Związku zahamowany w najgorszych latach kryzysu, wykazuje już od dwóch lat zasadniczą poprawę, która szczególnie wyraźną jest w r. 1936. — Rok ten zamyka się liczbą członków **o dwadzieścia kilka procent wyższą** w porównaniu z rokiem poprzednim.

Godną również zanotowania jest rzucona na zebraniu Rady Związku myśl utworzenia przy Związku specjalnego wydziału wzgl. poradni, dla sanacji przedsiębiorstw przemysłowych, które z takich czy innych powodów znalazły się w ciężkiej sytuacji, a mają warunki do podźwignięcia się .

Bezpośrednio po posiedzeniu Rady odbyło się zebranie Ogólne członków Związku Fabrykantów. Zebranie przy wypełnionej członkami salce restauracji „Continental" zagaił o godz. 17-tej p. Prezes Fr. Maciejewski podając, że na porządku obrad znajduje się: odczytanie i przyjęcie protokółu z ostatniego zebrania, referat na temat „Ulgi przy nabywaniu świadectw przemysłowych na rok 1937", dalej referat na temat „Polska ustawa patentowa" i wreszcie wolne głosy.

Z kolei przytsąpiono do odczytania protokółu z ostatniego zebrania ogólnego Związku, odbytego w dniu 20 października ub. r. Protokół został bez zmian przyjęty, przyczym p. dyr. Łyczywek w powołaniu się na komunikat zamieszczony w ostatnim zeszłorocznym N-rze 24 „Życia Gospodarczego", w szczególności zaś w powołaniu się na uchwałę Sekcji Przemysłowej tut. Izby Przemysłowo-Handlowej, zaapelował, aby przedsiębiorstwa przemysłowe świadczyły na pomoc zimową dla bezrobotnych w wysokości nie ½‰, a **1‰ od obrotów z roku 1935-go.**

Następnie przystąpił do wygłoszenia referatu na temat: „Ulgi przy nabywaniu świadectw przemysłowych na rok 1937" p. mgr. A. Peda. Referent nawiązując do ulg przyznanych na rok poprzedni omówił szczegółowo zasady okólnika ministerialnego z dnia 27 listopada 1936 r., którym przyznano ulgi przy nabywaniu świadectw przemysłowych na r. 1937. — Okólnik przewiduje dwie kategorie ulg dla przemysłu. Tę kategorię ulg, które przysługują tylko przy spełnieniu przewidzianych w okólniku warunków, dla jaśniejszego obrazu, zilustrował referent na kilku konkretnych przykładach. Poza nawiasem swego referatu poświęcił również referent kilka słów różnym koncepcjom wysuwanym pod adresem zasadniczej reformy systemu świadectw przemysłowych, która niewątpliwie stanie się bardzo aktualna w nadchodzącym nowym roku.

Po krótkiej dyskusji nad wygłoszonym referatem, który dał przejrzysty obraz skomplikowanych nieco ulg, przystąpił do wygłoszenia drugiego referatu na temat „Polska ustawa patentowa" rzecznik patentowy p. Inż. Stefan Głowacki.

W referacie swym omówił p. Inż. Głowacki patenty, wzory, znaki towarowe oraz ochronę przewidzianą w ustawie o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji. Między innymi przeprowadził również referent interesujące porównanie w zakresie ochrony patentowej dwóch systemów: pierwszego zaprowadzonego głównie w państwach romańskich t. zw. systemu rejestracyjnego, oraz drugiego t. zw. systemu badawczego, stosowanego przeważnie w krajach germańskich. Na tle tych dwóch systemów przedstawił referent ochronę patentową polską, która oparta jest o system leżący w środku między systemem romańskim i germańskim i w drodze ewolucji zbliżyła się raczej do systemu germańskiego.

P. Prez. Maciejewski podziękował p. Inż. Głowackiemu za wyczerpujący referat, poczem otworzył dyskusję, w której zabierali głos pp. Prez. B. Kasprowicz, Dr. St. Waschko, Całka, odpowiadał p. Inż. Głowacki. W szczególności p. Prez. Kasprowicz podniósł, że opłaty za rejestrację przed Urzędem Patentowym są bardzo wysokie, zaś p. Dr. Waschko rzucił myśl utworzenia dla członków Związku wspólnego związkowego znaku towarowego.

Przy ostatnim punkcie porządku obrad „wolne głosy" poinformował p. dyr. Łyczywek zebranych o kilku sprawach bieżących, jak m. in. o staraniach Związku Izb Przem.-Handl. o wyłączenie z ogólnego dochodu podatkowego ofiar składanych przez przedsiębiorstwa na pomoc zimową dla bezrobotnych tudzież ofiar na Fundusz Obrony Narodowej, dalej o zarządzeniu tut. Starosty Grodzkiego dotyczącym obowiązku blokowania motorów elektrycznych ze względu na zakłócenia odbioru radiowego, o projektowanem urządzeniu przez Związek Przemysłowców w miesiącu lutym 1937 r. wycieczki przemysłowców do Paryża, w której mogą wziąć również udział zainteresowani w imporcie wzgl. eksporcie do Francji przemysłowcy również i z innych okręgów itd. Wkońcu zaapelował p. dyr. Łyczywek do członków o udzielenie poparcia w formie inseratów i ogłoszeń dla organu prasowego Związku „Życia Gospodarczego", którego wydawanie kosztuje Związek znaczne sumy, a rozsyłane jest członkom Związku bezpłatnie.

W wolnych głosach do przemówienia p. dyr. Łyczywka w sprawie „Życia Gospodarczego" nawiązał p .Inż. Sztark, zalecając, aby członkowie rozdawali „Życie Gospodarcze" innym niezrzeszonym fabrykantom, jak i wogóle zjednywali Związkowi nowych członków. Równocześnie wyraził p. Inż. Sztark na ręce p. Prez. Fr. Maciejewskiego dla Prezydium Związku, a na ręce pp. dyr. Fr Łyczywka i Mgr. A. Pedy dla Biura Związku gorące podziękowanie i uznanie za owocną i gorliwą pracę. Zebrani ogólnym aplauzem przyłączyli się do podziękowania p. Inż. Sztarka.

O godz. 19.30 p. Prez. Fr. Maciejewski życzeniami pomyślnego Nowego Roku zakończył obrady.

Plenarne Zebranie Izby Przemysłowo - Handlowej w Poznaniu.

Dnia 11 grudnia 1936 r. odbyło się Plenarne Zebranie Izby Przemysłowo - Handlowej w Poznaniu. Po zagajeniu zebrania przez p. prezesa S. Kałamajskiego i przyjęciu protokółu z poprzedniego zebrania, odbytego w dniu 30 listopada 1936 r., p. dyr. dr Waschko złożył sprawozdanie z działalności Izby w okresie od 30 listopada do 11 grudnia 1936 r. Następnie p. wiceprezes St. Szulc zareferował uchwały, jakie zapadły na posiedzeniu połączonych Komisyj polityki gospodarczej i oświatowej w sprawie reformy świadectw przemysłowych. Nad zagadnieniem tym wywiązała się obszerna dyskusja, w trakcie której oświetlono szereg ważnych momentów dyskutowanego zagadnienia. W wyniku dyskusji Plenarne Zebranie zajęło stanowisko streszczające się w postulatach:

1. zniesienia świadectw przemysłowych wogóle, jako obciążenia wysoce hamującego inicjatywę gospodarczą;
2. uznania, że gdyby ze względów konieczności budżetowych musiało nastąpić wyrównanie ubytku ze świadectw przemysłowych z innych za podstawę obliczenia winien być wzięty obrót wzgl. podatek obrotowy przedsiębiorstw;
3. stwierdzenia, że w razie wzięcia za podstawę obciążenia obrotu wzgl. podatku obrotowego, należałoby uwzględnić specyficzne warunki poszczególnych branż, w szczególności należałoby uwzględnić interesy przedsiębiorstw, opłacających scalony podatek obrotowy i korzystających z ulg w zakresie podatku obrotowego.

W następnych punktach porządku obrad Plenarne Zebranie załatwiło sprawę przeniesień budżetowych za r. 1935 oraz przyjęło na wniosek Komisji Rewizyjnej zamknięcie budżetowe Izby i bilans za rok 1935.

Komisję budżetowo - rewizyjną wybrano w składzie dotychczasowym.

Następnym punktem porządku obrad była sprawa egzaminów uczniowskich. Całokształt zagadnienia oraz uchwały, powzięte w tej mierze na posiedzeniu połączonych Komisyj polityki gospodarczej i oświatowej, zareferował p. wiceprezes St. Szulc. Plenarne Zebranie po przeprowadzeniu dyskusji, wskazującej na żywe zainteresowanie tym zagadnieniem wypowiedziało się:

1. za wprowadzeniem dobrowolnych egzaminów uczniowskich na kwalifikowanych pracowników w przemyśle i handlu;
2. za uregulowaniem zagadnienia generalnie dla całej Polski — gdyby jednak ze względu na trudności przy takim generalnym uregulowaniu zagadnienia sprawa miała ulec opóźnieniu, należałoby ją w każdym razie rozwiązać dla okręgu Izby jak najwcześniej;
3. za niehamowaniem działalności i inicjatywy zrzeszeń przemysłowych, chcących we własnym zakresie prowadzić dobrowolne egzaminy uczniowskie dopóki całokształt sprawy nie zostanie prawnie uregulowany.

W wolnych głosach poruszono szereg aktualnych zagadnień oraz uchwalono na wniosek p. radcy Bolesława Bystrzyckiego doniosłą uchwałę, stwierdzającą, że podwyższenie cen za surowiec drewna nie pozostające w odpowiednim stosunku do wzrostu cen za drewno przerobione godzi w interesy tutejszego przemysłu i handlu drzewnego. Uchwała wzywa Prezydium Izby do odbycia konferencji w tych sprawach z Dyrekcją Lasów Państwowych.

Po wyczerpaniu porządku obrad p. prezes S. Kałamajski zebranie zamknął.

Jednomyślna opinia.

Wielkie poruszenie wśród sfer gospodarczych Wielkopolski wywołały ogłoszone w czasie ostatnim projekty dyrektora Państwowego Urzędu Kontroli Ubezpieczeń p. Wacława Fabierkiewicza. Projekty te przewidywały również przeprowadzenie bardzo istotnych posunięć na terenie ubezpieczeniowym Wielkopolski. Według projektu miało nastąpić połączenie działającego na terenie ziem zachodnich Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych z siedzibą w Poznaniu, z Powszechnym Zakładem Ubezpieczeń Wzajemnych w Warszawie.

Ponadto projekty przewidywały rozszerzenie na teren Wielkopolski przymusu i monopolu ubezpieczeń nieruchomości niefabrycznych od ognia.

Celem wysondowania opinii p. dyr. Fabierkiewicz przybył z tymi projektami do Poznania, gdzie odbył na ten temat szereg konferencyj z przedstawicielami zainteresowanych sfer.

Opinie te wypadły jednomyślnie: negatywnie. Wszyscy przedstawiciele społeczeństwa wielkopolskiego wypowiedzieli się przeciwko wprowadzeniu reform p. dyr. Fabierkiewicza, wychodząc z założenia, że burzenie ustalonego stosunku Towarzystw Ubezpieczeniowych ze społeczeństwem i przeprowadzenie etatyzacji na tym odcinku odbyłoby się ze szkodą dla jednej i drugiej strony.

Równie zdecydowanie wypowiedziała się prasa na specjalnie zwołanych konferencjach. Nakoniec mamy do zanotowania w tej sprawie jeszcze jedną wypowiedź, również bardzo jasną. Izba Przemysłowo - Handlowa uchwaliła jednomyślnie wysłać do p. wicepremiera Kwiatkowskiego telegram następującej treści:

„Plenarne Zebranie Izby Przemysłowo - Handlowej w Poznaniu wypowiada się stanowczo przeciwko niecelowym projektom ustawodawczym opracowanym przez PUKU, gdyż zagrażają istnieniu zdrowej i rdzennie rodzimej asekuracji zachodnio - polskiej. Pomimo wystąpień Pana Ministra skierowanych przeciwko zbędnemu etatyzmowi, Plenarne Zebranie zwraca się do Pana Ministra, prosząc o zapobiegnięcie rozszerzeniu przymusu i monopolu oraz ograniczeniu inicjatywy polskich przedsiębiorstw asekuracyjnych. Izba zwraca uwagę na jednolicie negatywne ustosunkowanie się społeczeństwa zachodnio - polskiego, a zwłaszcza kół gospodarczych wobec krytykowanych projektów, jako godzących również i w ich interesy oraz sprzeczne z zasadniczymi wytycznymi polityki gospodarczej."

Związek Fabrykantów całkowicie solidaryzuje się ze stanowiskiem zajętym przez samorząd wielkopolski i wyraża również nadzieję, że naczelne magistratury nie uczynią w tej sprawie niczego, coby nie było zgodnym z życzeniem bezwzględnej większości społeczeństwa wielkopolskiego.

Jubileusz jakich mało.

Są osoby, których działalność przywodzi na pamięć całe poważne okresy w życiu społecznym, gospodarczym, czy też organizacyjnym.

Do osób tych niewątpliwie należy **Bolesław Kasprowicz**. W ciągu ubiegłego roku przypadły dwie poważne rocznice, związane z Jego życiem. Rocznice te to: 60-lecie pracy zawodowej, oraz, pod koniec roku, 25-lecie pracy w Izbach Przemysłowo-Handlowych. Jako pierwszy w Zachodniej Polsce Prezydent Izby Handlowej z wyboru, przyczynił się w dużym stopniu do skrystalizowania form i zadań Izb, których celowość była w tym czasie często poddawana krytyce. W ten sam sposób oddziaływał na resztę kraju, inspirując i pomagając tam przy zakładaniu Izb. Na kierowniczym stanowisku samorządu gospodarczego przyczynił się całym swym autorytetem i znajomością sprawy do spolszczenia przemysłu i handlu.

Dla podniesienia znajomości zawodowej i zbliżenia społeczeństwa z działalnością kół przemysłowych przeprowadził Kasprowicz założenie szeregu szkół zawodowych (m. i. pierwsze Liceum Handlowe w Bydgoszczy), oraz zainicjował i przeprowadził organizację wielu pokazów i wystaw przemysłowych, zarówno stałych, jak i ruchomych. Kasprowicz odznaczał się zawsze niezwykłą aktywnością umysłową i inicjatywą. Owocem tej inicjatywy były rozliczne projekty, plany i posunięcia, których nie sposób byłoby tu wyliczać. Wspomnijmy tylko na dużą dozpiętość tych zainteresowań. Wszystko co miały charakter pracy społecznej, narodowej, nie było obojętne Kasprowiczowi i do każdej z takich spraw brał się z całym oddaniem.

To też obecnie wszyscy patrzymy na Kasprowicza z najwyższym szacunkiem, wzorujemy się na nim i życzymy społeczeństwu, by znalazlo godnych następców i naśladowców tego nieprzeciętnego działacza gospodarczego i społecznego.

Skarb. - Finanse

Ofiary na pomoc Zimową i F. O. N. a podatek dochodowy.

Związek Izb Przemysłowo - Handlowych imieniem Samorządu Gospodarczego wystąpił do Ministerstwa Skarbu z inicjatywą, zdążającą do wyłączenia ofiar, złożonych na Pomoc Zimową i Fundusz Obrony Narodowej, z pod podstaw opodatkowania podatkiem dochodowym.

Jak dotąd decyzja w tej sprawie nie zapadła.

Wpływy i wydatki budżetowe w listopadzie.

Miesiąc listopad r. b. zaznaczył się dalszym wzmocnieniem równowagi budżetowej. Tymczasowe zamknięcia rachunków skarbowych za ten miesiąc, wykazują nadwyżkę dochodów nad wydatkami w kwocie 1.583.000 złotych.

Dochody w listopadzie przyniosły 184,8 milionów złotych, wydatki zaś wyniosły 183,2 miliony zł. W porównaniu z listopadem r. ub. dochody w układzie budżetu tygodniowe są wyższe o 20,.8 miln. złotych, wydatki zaś niższe o 8,9 miln. zł., w listopadzie r. ub. deficyt budżetowy wyniósł 28,1 miln. zł.

Ogólne zamknięcia rachunków skarbowych za 8 miesięcy r. b. bdżetowego dały nadwyżkę w kwocie 2.037.000 zł. w porównaniu z 219,3 miln. zł. deficytu za ten sam okres r. ub.

Jeszcze w sprawie ulg przy nabywaniu świadectw przemysłowych na rok 1937.

Omawiając obszernie w ostatnim zeszłorocznym Nr. (24) „Życia Gospodarczego" okólnik ministerialny w sprawie ulg przy nabywaniu świadectw przemysłowych na rok 1937 podnieśliśmy dwie wątpliwości, które nastręczają się przy interpretacji odnośnego okólnika.

Przypominamy, że pierwsza wątpliwość powstała przy omawianiu tej kategorii ulg, które wyrażają się w prawie zatrudniania robotników w r. 1937 bez ograniczenia ilości, na taką samą jak obowiązującą w pierwszym półroczu 1936 r. kategorię świadectwa przy zachowaniu wymienionych w okólniku dwóch warunków. Druga wątpliwość dotyczyła kwestii, czy przedsiębiorstwom przemysłowym prowadzonym w r. 1937 sezonowo, przewidziane w okólniku ulgi przysługują z urzędu, czy na wniosek.

Obydwie wątpliwości rozstrzygnęliśmy według naszego przekonania, jak się obecnie po wyjaśnieniu Ministerstwa Skarbu okazuje, zupełnie trafnie.

Otóż **warunek pierwszy**, od którego uzależnione jest prawo zatrudnienia nieograniczonej ilości robotników na taką samą jak obowiązującą w pierwszym półroczu 1936 r. kategorię świadectwa przemysłowego, polega na tym, aby przedsiębiorstwo w drugim półroczu 1936 r. zatrudniało ilość robotników wyższą ponad górną granicę przewidzianą w okólnikach z dnia 21 listopada 1935 r. i z dnia 28 lutego 1936 r. **choćby przez krótki czas**, a nie przez okres 3-ch miesięcy i uzyskania bonifikaty.

Odnośnie drugiej niejasności, a mianowicie, czy ulgi przewidziane w okólniku przysługują jednakowo **z urzędu** przedsiębiorstwom niesezonowym jak i sezonowym, uzyskane z Min. Skarbu wyjaśnienie idzie po linii naszych zapatrywań, że ulgi przewidziane dla przedsiębiorstw przemysłowych przysługują z urzędu, a więc bez potrzeby składania indywidualnych podań również przedsiębiorstwom przemysłowym prowadzonym sezonowo, a odnośny zwrot w okólniku, przewidujący ulgi na wniosek dla przedsiębiorstw wykonywanych w roku 1937 sezonowo, dotyczy tylko przedsiębiorstw handlowych.

Wobec powyższego wyjaśnienia przedsiębiorstwa przemysłowe prowadzone sezonowo, nie potrzebują odnosić się do władz skarbowych z indywidualnymi wnio-

skami, które ze względów przezorności radziliśmy składać, gdyż przewidziane w okólniku ulgi przysługują im również z urzędu.

Sprawy socjalne.

Odpowiedzialność kilku pracodawców za nieubezpieczenie pracownika.

1. Szkoda wskutek nieubezpieczenia pracownika przez pracodawcę powstaje w tym momencie, w którym pracownik byłby nabył prawo do świadczenia, gdyby pracodawca był go ubezpieczył. — 2. Fakt, iż pracownik, który miał prawo sam zgłosić się do ubezpieczenia, nie uczynił tego, nie uzasadnia przyjęcia współwiny pracownika, bowiem podstawą odszkodowania jest bezprawie, jako źródło szkody, a bezprawie leży w zaniedbaniu obowiązku, a nie w zaniedbaniu prawa. — 3. Jeżeli pracownik umysłowy pracował u kilku pracodawców, a przez żadnego z nich nie został ubezpieczony w Zakładzie Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych i u żadnego z nich nie przebył okresu składkowego, potrzebnego do nabycia prawa do danego świadczenia społecznego, zaliczając jednak czas jego pracy u wszystkich pracodawców, byłby ten okres składkowy już przebył wówczas za szkodę, jaką pracownik poniósł wskutek utraty prawa do odnośnego świadczenia z Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych, odpowiadają, gdy udział poszczególnych pracodawców w szkodzie nie da się oznaczyć, wszyscy ci pracodawcy solidarnie co do podstawy wymiaru świadczenia, co do wysokości zaś świadczenia każdy z pracodawców w stosunku do ilości miesięcy, przepracowanych przez pracownika u niego. (Orzeczenie z dnia 28 kwietnia 1936 r. L. C. II 2898/36).

Odpowiedzialność pracodawcy w wypadku choroby pracownika.

Pracownik ubezpieczony w Ubezpieczalni Społecznej, może dochodzić od pracodawcy szkody, odniesionej w wypadku lub choroby tylko wtedy, gdy wypadek lub chorobę wywołał pracodawca rozmyślnie lub przez zaniedbanie obowiązku wynikającego z przepisów o ochronie zdrowia pracowników. (Orzeczenie z dnia 18 maja 1936 r. L. C. II 278/36).

Handel zagraniczny.

Przedłużenie umowy gospodarczej z Niemcami.

W ostatnich dniach dokonano przedłużenia umowy gospodarczej między Polską a Niemcami na 2 pierwsze miesiące 1937 r. (tj. do końca lutego). Umowa obecna obowiązuje od listopada 1935, a od dłuższego czasu toczą się pertraktacje w sprawie wprowadzenia nowej umowy.

Ustalanie wagi niektórych opakowań towarów, sprowadzonych z zagranicy.

Ponieważ sprowadzane z zagranicy niektóre towary, jak: folia, tkaniny z drutu i inne, są nawinięte na wałki, względnie rury z drzewa lub metalu, a towary te podlegają cłu od wagi netto — przeto zachodzi potrzeba ustalania wagi tych towarów bez wagi wałków, względnie rur, na których te towary są nawinięte, co w wielu wypadkach jest praktycznie nie wykonalne ze względu na możliwość uszkodzenia towaru.

W związku z powyższym Ministerstwo Skarbu w okólniku z dnia 14. XI. 1936 r. L. D. IV. 26257/3/36 zarządziło, że jeżeli towar, podlegający cłu od wagi netto jest nawinięty na wałki, względnie rury, których oddzielenie przy wyważeniu towaru praktycznie jest niewykonalne, urzędy celne mają prawo żądać od strony przedłożenia — chociażby z wolnego obrotu — identycznego opakowania i po ustaleniu, przez faktyczne wyważenie, wagi dostarczonego opakowania, wagę tę potrącić od wagi towaru, określonej łącznie z wagą opakowania (wałka, względnie rury).

Gdy natomiast strona nie dostarczy opakowania identycznego z opakowaniem, na którym jest nawinięty towar, to w tych wypadkach urząd celny ma prawo:

1. albo wyważyć jedną lub więcej sztuk towaru (zależnie od potrzeby) — jeżeli strona na wyważenie wyrazi zgodę na piśmie, przy czym wyraźnie zaznaczy, że nie będzie rościła żadnych pretensyj do Skarbu Państwa o odszkodowanie za ewtl. uszkodzony lub zniszczony towar;
2. albo też, gdy strona takiej zgody nie wyrazi — odmówić stwierdzenia wagi netto przez faktyczne wyważenie, jako połączonego z nie przezwyciężonymi trudnościami, opierając się na § 6 ust. 2 przepisów wykonawczych do rozporządzeina o ustanowieniu taryfy celnej przywozowej i w konsekwencji wymierzyć cło od wagi towaru łącznie z wagą wałków lub rurek.

Kierunki handlu zagranicznego.

Do niedawna jeszcze głównymi rynkami zainteresowania polskich eksporterów i importerów były kraje europejskie. Z krajów tych jeszcze w r. 1932 pochodziło ponad 72% całego importu, na rynki te wywoziliśmy blisko 94% globalnej kwoty eksportu.

Od kilku natomiast lat zarysowuje się aczkolwiek powolna, lecz systematyczna ewolucja. Dzięki pogłębianiu się wiedzy i kultury handlowej w społeczeństwie z jednej strony oraz rozwojowi portu w Gdyni i floty handlowej z drugiej, eksporter polski zaczyna docierać na rynki, gdzie dotychczas towar polski był nieznany, importer zaś sprowadza towar z krajów zamorskich bezpośrednio, unikając drogiego pośrednictwa obcego.

I tak np. w r. 1932 kraje europejskie wchłonęły 93,93% całego eksportu, zaś za 9 miesięcy 1936 r. już tylko 84,88%. Natomiast udział krajów Ameryki Północnej wzrósł z 0,97% w 1932 r. do 6,07% za 9 miesięcy 1936 r., Ameryki Południowej i Środkowej z 0,66% do 2,3%, Afryki z 0,94 do 2% oraz Azji z 2,26% do 3,14%.

Podobne zjawisko zanotować można również w imporcie. W r. 1932 — 72,1% całego importu pochodziło z krajów europejskich, za 9 miesięcy 1936 r. stosunek ten zmniejszył się do 62,82%. W tym samym okresie import z krajów Ameryki Północnej wzrósł z 12,12% do 13,13%, z Ameryki Południowej i Środkowej z 5,1% do 5,92%, z Afryki z 2,71% do 4,80%, z Azji z 4,92% do 7,38% oraz z Oceanii z 1,96% do 4,94%.

Uproszczenie postępowania celnego przy wywozie towarów, odprawianych w wewnętrznych urzędach celnych.

Celem wprowadzenia dalszych uproszczeń w postępowaniu przy wywozie za granicę towarów, odprawianych w wewnętrznych urzędach celnych, Ministerstwo Skarbu zarządziło, że: uproszczony tryb przekazywania (bez list przekazowych) towarów, korzystających ze zwrotów ceł, a odprawianych do wywozu w wewnętrznych urzędach celnych, przewidziany w § 6 rozporządzenia Ministra Skarbu z dn. 27. X. 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 97/1934, poz. 891), rozszerza się na inne towary, odprawiane w wewnętrznych urzędach celnych, a mianowicie:

a) na towary, odprawiane ostatecznie do wywozu na podstawie zgłoszenia na piśmie (choćby towary te podlegały clu wywozowemu);
b) na towary, poddane uszlachetnieniu na polskim obszarze celnym (powrotny wywóz w obrocie uszlachetniającym czynnym).

Przy przekazywaniu sposobem uproszczonym powinny być zachowane przepisy § 6 powołanego rozporządzenia oraz odpowiednie przepisy § 45 instrukcji manipulacyjnej dla władz i urzędów celnych (Dz. Urz. Min. Sk. Nr. 5/1935, poz. 89).

Komunikat Izby Przem.-Handl. w Poznaniu.

Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu przypomina sferom zainteresowanym w eksporcie, że przy wywozie towarów należy podać w fakturze (wystawionej dla firmy zagranicznej) wartość towaru w walucie zagranicznej, jak również nadmienić pod podpisem w rachunku, że należność płatna jest w walucie zagranicznej. Nieprzestrzeganie odnośnych przepisów, jak również przyjmowanie na pokrycie należności złotych nadesłanych w liście z zagranicy — naraża eksporterów na konsekwencje karne.

Dodatnie saldo handlu zagranicznego w listopadzie 1937 r.

Bilans naszego handlu zagranicznego w listopadzie roku b. wyniósł 307.863 tony w przywozie, wartości 92.456.000 zł., w wywozie zaś 1.238.673 tony, wartości 95.221.000 zł. Saldo dodatnie zatem wyniosło 2.765.000 złotych na naszą korzyść.

W porównaniu do października r. b., wywóz nasz zwiększył się o 1.790.000 złatych, podczas gdy przywóz zmniejszył się o 1.873.000 zł.

W zakresie wywozu nastąpiło zwiększenie eksportu lnu i odpadków o 1,8 milionów zł., żyta o 1,1 milionów złotych, gęsi o 1 milion zł., węgla o 0,9 milionów zł., mięsa świeżego mrożonego i solonego o 0,8 milionów zł., owsa o 0,6 milionów zł., nasion koniczyny czerwonej i białej o 0,6 milionów zł., jaj o 0,6 milinoów zł., fasoli o 0,5 milionów zł., pierza i puchu o 0,5 milionów zł., szynek i polędwic wieprzowych w opakowaniu hermetycznym o 0,5 milionów zł.

Zmniejszył się natomiast wywóz: jęczmienia o 3,5 milionów zł., bali, desek, łat itp. o 1,8 milionów zł., masła o 1,4 milionów zł., pszenicy o 0,6 milionów zł., chmielu o 0,5 milionów zł., bekonów o 0,5 milionów zł., tkanin odzieżowych wełnianych i półwełnianych o 0,5 milionów zł., mąki żytniej o 0,4 miliony zł.

Zwiększenie przywozu nastąpiło w zakresie tytoniu i wyrobów tytoniowych o 1,4 miliony zł., garbników o 1,2 miliony zł., śledzi świeżych i solonych o 1,1 milionów zł., mieozi i blachy miedzianej o 0,8 milionów zł., żelastwa o 0,6 milionów zł., juty o 0,4 miliony zł., silników, lokomobil i turbin o 0,4 miliony zł.

Zmniejszył się natomiast przywóz wełny owczej surowej niepranej o 1,5 miliona zł., ryżu o -,4 miliona zł., maszyn i przyrządów elektrycznych o 1,2 miliony zł., wełny owczej czesanej o 1,1 milionów złotych, bawełny i odpadków o 0,4 miliony zł., oraz żelaza i stali o 0,4 miliony złotych.

Transport.

O stawkach za świadczenia na prywatnych bocznicach kolejowych normalnotorowych.

W Nr. 46 Dziennika Taryf i Zarządzeń Kolejowych z dnia 11 grudnia 1936 r. poz. 661 ogłoszone zostały stawki ryczałtowe za świadczenia na bocznicach prywatnych normalnotorowych na rok 1937.

Stawki na rok 1937 pozostały te same, które obowiązywały na rok 1936.

Poza tym Ministerstwo Komunikacji wyjaśniło, że w razie czasowego zamknięcia bocznicy, trwającego nie krócej niż 3 miesiące, należy za czas zamknięcia bocznicy pobierać tylko następujące opłaty:

1) za dzierżawę gruntu kolejowego, zajętego na bocznicę,

2) za dzierżawę materiałów żelaznych nawierzchni,

3) za utrzymanie i smarowanie rozjazdu odgałęziającego, jeżeli pozostaje w torze,

4) za dozór nad rozjazdem odgałęziającym bocznicę — jeżeli pozostaje on w torze — w przypadkach zatrudnienia dla tego celu oddzielnego pracownika, oraz

5) opłatę amortyzacyjną, jeżeli bocznica stanowi własność Kolei. Poza tym posiadacz bocznicy powinien pokryć, w razie potrzeby, koszt rozebrania i ułożenia rozjazdu odgałęziającego oraz koszt jednorazowej naprawy bocznicy przed jej uruchomieniem.

Opłaty, wymienione pod 1), 2) i 5) (tj. za dzierżawę gruntu kolejowego, dzierżawę materiałów żelaznych nawierzchni i opłatę amortyzacyjną) należy wówczas pobierać zmniejszone do połowy opłat normalnych.

Targi i Wystawy.

Targi Gdyńskie w r. 1937.

W r. 1937 w czasie od 20 czerwca do 4 lipca czynne będą Targi Gdyńskie, organizowane przez Towarzystwo Wystaw i Targów, jako druga z kolei impreza stała, o charakterze giełdowo - targowym.

Targi w r. 1937 obejmą 6 działów. Będą to: 1) dział propagandy uprzemysłowienia Gdyni, 2) dział budowlany, 3) dział budowy dróg i motoryzacyjny, 4) dział przemysłu rybnego, 5) dział przemysłu regionalnego i propagandy turystyki, 6) dział ekspansji morskiej.

Realne podstawy polskiej kolonizacji w Kongo.

W przyszłych Targach Poznańskich (2—9 maja 1937) ogromny udział oficjalny weźmie Francja. Zaproszenie wystosowane do Rządu Francuskiego przez Targi, przy poparciu przez ambasadora Noela, uzyskało jaknajprzychylniejsze przyjęcie. Również Belgia wystąpi oficjalnie na Targach Poznańskich razem z Kongo.

Przy tej okazji są poruszane możliwości osiedlania się kolonistów polskich w niektórych częściach Katangi belgijskiej, której klimat jest doskonały, przy możliwości plantowania bawełny, kakao i kawy oraz w innych częściach Konga przy plantowaniu przez polskich kolonistów drzew gumowych. W ten sposób osiągnęlibyśmy te potrzebne dla nas surowce od naszych własnych kolonistów, którzy w zamian za to byliby dystrybutorami w Kongo belgijskim towarów polskich, a mianowicie wyrobów chemicznych i farmaceutycznych oraz wyrobów metalowych. Sprawa przyjaznej tej kolonizacji byłaby poruszona naprzód na płaszczyźnie prywatnej w łonie specjalnie zwołanego zebrania obydwuch stron podczas Targów Poznańskich.

Różne.

Budowa nowej fabryki obrabiarek.

Spółka Akcyjna H. Cegielski ukończyła osttanio pertraktacje o przejęcie drogą kupna wytwórni kuchen polowych i sprzętu wojskowego spółki „Mars“ w Rzeszowie, w której zamierza kontynuować dotychczasową produkcję tej firmy. Poza tym spółka nabyła przylegające do firmy „Mars“ tereny, na których postawi nową fabrykę obrabiarek, dotychczas niewyrabianych w kraju; obecnie przystępuje się już do zakładania fundamentów. Nowa fabryka w Rzeszowie będzie miała zapewnioną dostawę taniego prądu i gazu ziemnego.

Dnia 26 grudnia 1936 roku rozstał się z tym światem

Sp. Henryk Suchowiak

inż. dypl.

członek zarządu Sp. Akc. H. Cegielski w Poznaniu

W śp. zmarłym traci Związek długoletniego sympatyka oraz znakomitego doradcę w zagadnieniach przemysłu wielkopolskiego.

Cześć Jego Prochom!

Zarząd i Rada Związku Fabrykantów. Tow. zap. w **Poznaniu.**

Redakcja i Administracja: Rzeczypospolitej 1. — Czcionkami Drukarni Wydawniczej Fr. Krajna, Spółka z o. o., Poznań, ul. Strzałowa 2 a.
Redaktor odpowiedzialny: Dyrektor Franciszek Łyczywek.